

[Elgaard.]

Den decentralisation, som vi kan give tilslutning til, betinges af to ting: hurtigere afgørelse af sagerne og billigere administration. Vi mener i hvert fald ikke, at dette lovforslag opfylder begge disse krav, og derfor kan vi ikke på nuværende tidspunkt give tilslutning til lovforslagets gennemførelse.

Thestrup: Selve den tanke at decentralisere et område af forvaltningen — altså henlægge undersøgelser og afgørelser på det pågældende område fra ministeriet herinde i København til ministeriet underordnede lokale myndigheder — kan vi give vor fulde tilslutning, ikke mindst når dette sker på bygge- og boligområdet.

Den højtærede arbejds- og boligminister fremsatte i sin fremsættelsestale nogle betragtninger over centralisation og decentralisation i almindelighed, og det lød — i alt fald for mig —, som om den højtærede minister havde en tilbøjelighed til i almindelighed at foretrække centralisation. Jeg skal ikke her indlade mig i en principiel drøftelse af dette emne, men kun sige, at et par af de argumenter, som den højtærede minister selv anfører for decentralisation, forekommer mit parti at have en meget stor vægt, nemlig hensynet til sagernes hurtigere behandling og hensynet til borgernes ønske om at forhandle med lokale myndigheder. Hvis der så tillige kan opnås det — som den højtærede minister ganske vist stiller sig tvivlende om i almindelighed er gældende —, at administrationen bliver billigere, forekommer det os, at de argumenter, der taler for decentralisation i almindelighed, er tungtvejende.

Hertil kommer efter min opfattelse endnu to argumenter, nemlig for det første hensynet til ikke at samle al administration i København. Jeg tror, at det ville være heldigt af mange grunde, om man fra det offentliges side ville gøre noget for at modvirke tendensen til, at alt, hvad der har betydning i dette land, samles i København. Jeg skal se bort fra den fare, der i krigstilfælde er herved. Men det kan heller ikke undgås, at de mennesker, der lever og virker i en storby som København, bliver påvirket af storbyens særlige mentalitet. Det er efter min opfattelse af den største betydning, at der indenfor administrationen er et lige så godt kendskab til og en lige så stor forståelse af provinsbyens og det egentlige lands mentalitet som til Københavns. Indenfor nogle administrationsgrene som f. eks. justitsministeriet, hvor der er mulighed for

en placering af embedsmænd udenfor København, er man helt klar over dette hensyn og søger at imødekomme det. Det ville efter mit skøn være særdeles heldigt, om noget lignende blev muliggjort i andre. Det ville give en bedre forståelse og sikrere bedømmelse af forholdene ude i landet. Det kan vist ikke nægtes, at københavnske forhold alt for ofte bliver dem, efter hvilke normerne lægges og forholdene bedømmes.

Det andet argument er det, at en hurtig afgørelse af en lokal myndighed ikke alene har den betydning, at administrationen hurtigt bliver færdig med sagen, men det har først og fremmest den betydning, at en hurtig afgørelse i mangfoldige tilfælde vil betyde en væsentlig besparelse for borgerne, ikke så meget den besparelse, der ligger i at undgå dyre rejser til København, men først og fremmest den besparelse, der ligger i, at borgeren nu ikke behøver at vente længere på at sætte det arbejde, han er interesseret i, i gang, eller, hvis han får afslag, straks kan gå i gang med anvendelsen af sin arbejdskraft, sit initiativ og sin kapital på et andet område. Et af de vigtigste hensyn, der må tages af administrationen, er netop hensynet til ikke unødigt at standse den private foretagsomhed. Ikke mindst på det område, vi her behandler, kan en hurtig afgørelse af sagen fra myndighedernes side ofte have den største betydning.

Efter disse mere almindelige bemærkninger skal jeg vende mig til det emne, der er omhandlet i dette lovforslag, amtsarkitektordningen og den i forbindelse hermed stående decentralisation.

I den udførlige betænkning, som forvaltningskommissionen har afgivet vedrørende det emne, vi her behandler, siges det, at ved indførelsen af en amtsarkitektordning vil der for det første blive tilvejebragt et grundlag for en omfattende decentralisation af statens forskelligartede funktioner i forhold til byggeriet, for det andet blive skabt muligheder for at gennemføre et mere effektivt og tilfredsstillende tilsyn med statens bygninger, og for det tredje opnås ved at knytte arkitektmæssig sagkundskab til amterne, at amterne vil stå langt bedre udrustet end nu til at overtage administrative opgaver af blandet juridisk-teknisk karakter. Kommissionen ender derfor med at foreslå,

at bygningsdirektoratets og de til dette knyttede arkitekters funktioner vedrørende byggestøtteleven henlægges til amterne, for såvidt parcelhuse angår,

at amtsarkitekterne for det store byggeris